

РЕШЕНИЕ

№ 3995

гр. София, 13.06.2013 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 31 състав,
в публично заседание на 13.05.2013 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Мария Попова

при участието на секретаря Паола Георгиева, като разгледа дело номер **11242** по описа за **2012** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 5, ал. 4 от Закона за политическа и гражданска реабилитация на репресираните лица (ЗПГРРЛ).

Образувано е по подадена жалба от Р. А. С., [населено място], [улица], срещу Заповед № РЛ-149/11.10.2012 г. на Областния управител на Област С., с която е отказано да бъде удовлетворено искането му за еднократно обезщетение по реда на чл.2, ал.1, т.7 във вр. с чл. 5, ал. 4 от Закона за политическа и гражданска реабилитация на репресираните лица /ЗПГРРЛ/.

Жалбоподателят Р. А. С. твърди, че постановеният отказ е незаконосъобразен без да излага в жалбата си конкретни пороци на акта. Твърди, че Областния управител изхожда от архивен документ, а не от конкретно и специално изготвена заповед на Министъра на отбраната за конкретния случай и за конкретно посочени лица от 68-ми випуск на Народно военното училище – [населено място], които не са могли да довършат военното си образование и да бъдат произведени в първи офицерски чин поради политически причини. Счита, че обстоятелствата в архивните данни са неточни и непълни. Единствено меродавна в случая е заповедта на министъра на Отбраната без оглед на обстоятелството, че някой от тях са предпочели или са били заставени от обстоятелствата да напуснат училището по „собствено желание”, както е отбелязано във военния архив, където други неща не са били отбелязвани.

В съдебно заседание жалбоподателят се явява лично. Поддържа жалбата си и моли обжалваният акт да бъде отменен. Представя писмени бележки. Не претендира

разноски.

Ответникът – областният управител на Област С., в последното съдебно заседание не се представлява и не изразява становище по жалбата. При изпращане на преписката до съда, на основание чл. 163, ал.2 от АПК е представено становище от Областния управител, в което оспорва жалбата, като излага подробни съображения за неоснователността на жалбата. Не претендира разноски.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно призована, не взема участие в производството по делото и не изразява становище за законосъобразността на оспорения акт.

Съдът, след преценка на събраните по делото доказателства и становищата на страните, прие за установено следното:

Жалбата е процесуално допустима, а разгледана по същество е основателна.

От приложената към делото административна преписка и събраните доказателства от фактическа страна се установява следното:

Р. А. С. е подал искане вх. № 94РР/101 от 27.12.2007 г. /л.23-24/ до областния управител на Област С. за изплащане на еднократно обезщетение съгласно ЗПГРРЛ на основание чл. 1, т. 6 от ЗПГРРЛ. Основанието за това е, че същият е бил „уволнен по политически причини от военно училище”.

Производството пред административния орган – областен управител на Област С. по така подаденото искане е приключило с издаването на Заповед № РЛ-149/11.10.2012 г. /л.8/, с която е отказано да се уважи искането за изплащане на еднократно обезщетение на заявителя, като в мотивите на обжалвания индивидуален административен акт са изложени аргументите за това. Основният аргумент е, че претендираната от Р. А. С. репресия – уволнен по политически причини от военно училище, не попада в приложното поле на чл. 2, ал. 1, т. 7 от ЗПГРРЛ.

Към искането си жалбоподателят е приложил заповед № 154 от 14.05.1992 г. на Министъра на отбраната на Република България /л.26-27/, от която е видно, че Р. А. С. е повишен в първо офицерско звание „лейтенант” по запаса на завършил випуск 68 на В. „В. Л.” през 1948 г. и уволнен по политически причини.

С искането жалбоподателят е подал и декларация /л.25/, че не е подавал друга молба-искане за обезщетяване за претърпяна от него репресия – уволнение по политически причини и че не е получавал обезщетение за това.

С молба, вх. № 94-РР/101⁰⁷ от 27.02.2009 г. /л.21-22/, жалбоподателят е представил по преписката удостоверение, изх. № 1296/13.03.2008г., издадено от държавния военноисторически архив С., от което е видно, че жалбоподателят е бил приет за кадет във военната гимназия при училището /НВУ „В.Л.”/ от 15 септември 1943 г. и зачислен по списъците на същото в 6-а кадетска рота VI гимназиален клас - 68-ми випуск. В молбата жалбоподателят е посочил, че с предходно представената заповед се признава правото му на политическа репресия, поради изключването му от Народно военно училище – [населено място].

С писмо, изх. № 94РР/101⁰⁷ от 22.02.2012 г. /л.20/, заместник областния управител на Област С. е уведомил Р. С., че е налице мълчалив отказ от страна на администрацията да се произнесе по искането му.

С молба, вх. № към 94-РР/101⁰⁷ от 06.03.2012 г. /л.19/, Р. С. е направил искане преписката му да не бъде отклонявана и искането му да не бъде третирано като мълчалив отказ, тъй като преписката му не е придвижена от разпределения за подготвянето ѝ служител на администрацията, който е бил в отпуск по майчинство.

Прави искане също така преписката да бъде изпратена в съда.

С писмо, изх. № към 94-РР/101⁰⁷ от 17.04.2012 г. /л.18/ е направено искане от зам. областния управител до Централен военен архив – [населено място] за предоставяне на информация за основанието довело до изключването на Р. С. от Военното училище.

С писмо, изх. № към 94-РР/101⁰⁷ от 17.04.2012 г. /л.17/ е направено искане от зам. областния управител до Териториална дирекция на Държавен архив – [населено място] за предоставяне на информация дали е било подадено искане за изплащане на обезщетение и дали такова е било изплатено на Р. А. С..

Във връзка с исканата информация е получено писмо, вх. № към 94-РР/101⁰⁷ от 04.05.2012 г. /л.10-15/ от директора на Дирекция „ДВИА” – [населено място] към което са приложени заверени копия от Азбучната книга на випуск 68-ми и заповед № 329/16.12.1946 г.

С писмо, вх. № към 94-РР/101⁰⁷ от 23.04.2012 г. /л.16/, началник отдел „Държавен архив-С.” е уведомил зам. областния управител във връзка с направеното запитване от 17.04.2012 г., че по отношение на лицето Р. А. С. не са открити документи.

На 11.10.2012 г. е постановен обжалваният в настоящото производство отказ за уважаване на искането на Р. А. С. за еднократно обезщетяване по реда на чл. 2, ал.1, т.7 във вр. с чл. 5, ал.4 от ЗПГРРЛ, обективиран в заповед № РЛ-149/11.10.2012 г. на областния управител на Област С., с която е отказал заплащането на еднократно обезщетение по съображения, че заявителят не попада в кръга на правоимащите лица, на които следва да се изплати обезщетение, защото посоченото основание за репресия - уволнен по политически причини от военно училище, не попада в приложното поле на чл. 2, ал. 1, т. 7 от ЗПГРЛ.

В съдебно заседание, проведено на 13 май 2013 г., жалбоподателят е представил копие от почетна офицерска карта и извадка от книгата „Офицерският корпус в България”, т.шести, стр.195.

При така установените факти, съдът достига до следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима. Подадена е срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21 от АПК, който подлежи на съдебен контрол за законосъобразност, съгласно изричната норма на чл. 5, ал.4 от ЗПГРЛ. Жалбата е подадена от легитимирано по смисъла на чл. 147, ал. 1 от АПК лице – адресат на акта, за който е налице пряк и непосредствен интерес от обжалването. Жалбата е подадена в срок - обжалваната заповед е връчена на 29.10.2012г., видно от представеното към административната преписка известие - разписка за връчване, а жалбата срещу нея е подадена чрез административния орган на 12.11.2012 г. - в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК.

Разгледана по същество, след проверка на административния акт съгласно чл. 168, ал.1 от АПК във връзка с чл. 146 от АПК, съдът извежда изводи за основателност на жалбата по следните съображения:

Обжалваната Заповед № РЛ-149/11.10.2012 г. е издадена от компетентен орган – Областен управител на Област С., съгласно чл. 5 от ЗПГРРЛ и чл. 3 от Наредбата за прилагане на чл. 4 от Закона за политическа и гражданска реабилитация на репресирани лица при спазване на материалноправните разпоредби. Разпоредбата на чл. 3 от Наредбата, която е била в сила към датата на подаване на искането, е с идентично съдържание на действащата към момента на издаване на обжалваната в настоящото производство заповед, поради което компетентен да се произнесе по него

е бил областният управител по последното местожителство на репресираното лице. При издаването на оспорения административен акт е спазена изискуемата от чл. 59, ал.2 от АПК форма. Посочени са правните разпоредби, които са нарушени. Актът е мотивиран със Заповед № 329 от 16.12.1946 г. на началника на Народното военно училище „В. Л.” и азбучната книга на випуск 68-ми, изпратени с писмо, вх. № 2666/27.04.2012 г. от Държавна агенция „Архиви”, Дирекция „Държавен военноисторически архив” – [населено място], от които се установява, че Р. А. С. е бил уволнен по собствено желание от 2-а юнкерска рота -68 випуск.

Съдът намира, че в хода на административното производство са допуснати съществени нарушения на административно производствените правила.

С разпоредбата на чл.1 от ЗПГРРЛ е обявена реабилитация ex lege за лица, незаконно репресирани заради техния произход, политически убеждения или религиозни вярвания през периода 12.09.1944 г.-10.11.1989 г., чрез изброяване в 14 подточки на основанията, при наличието на които се приема политическа и гражданска реабилитация. В чл. 2 на Закона лимитативно е очертан кръгът на лицата по чл. 1, които имат право на еднократно обезщетение за претърпени имуществени и неимуществени вреди, сред които в т. 7 са посочени и изключените студенти и ученици, които не са допуснати да завършат образованието си. Редът за отправяне на искането, съдържанието му и приложенията към него са уредени с чл. 3 от Наредбата за прилагане на чл. 4 от ЗПГРРЛ, като конкретно с неговата ал. 3, т. 1 е установено изискване за прилагане на официален документ за незаконната репресия, вида и нейното времетраене. Съгласно б. "г" на този текст в случаите по чл. 1, ал. 1, т. 7 от Наредбата, на които се е позовал и жалбоподателя, при недостатъчно данни относно времетраенето или характера на репресията към искането се представят нотариално заверени декларации най-малко на две лица, които ги удостоверяват като свидетели.

Съгласно чл.3 от Наредбата, правоимащите лица подават искане по образец съгласно приложението до областния управител по последния постоянен адрес на репресираното лице. Искането трябва да съдържа: 1. име, презиме и фамилия на репресираното лице или на наследниците му; 2. постоянен адрес, съответно последен постоянен адрес на репресираното лице; 3. данни за самоличността на правоимащия; 4. основанията или в случаите по чл.1, ал.2 - основанията за искане изплащането на обезщетение; 5. закона, с който е амнистирано деянието, и датата на обнародването му.

В конкретния случай, като основание за изплащане на обезщетението жалбоподателят е посочил „уволнение по политически причини от военно училище”.

Съдът намира, че искането в смисъла по-горе е непълно, тъй като от него не става ясно на кое основание от закона се иска обезщетение. Също така не са изискани доказателства относно времетраенето или характера на репресията.

Съгласно чл.30, ал.2 АПК, когато искането не отговаря на изискванията на закона, заявителят се уведомява да отстрани недостатъците в тридневен срок. Следователно, като не е дал указания на заявителя да отстрани нередовностите в подаденото искане, административният орган е допуснал нарушение на процесуалните правила. То е съществено, тъй като ако на Р. А. С. бе дадена възможност да отстрани недостатъците в искането си и да посочи точно основанията, на което му се дължи обезщетение по закона и неговия вид, такова е следвало да му бъде признато и изплатено.

По силата на чл. 5, ал. 2 от ЗПГРРЛ областният управител се произнася с мотивирана заповед по основателността на искането едва след събиране и преценка на

представените доказателства относно вида, характера и продължителността на репресията, както и качеството "правоимащо лице". В същия смисъл е разпоредбата на чл. 10, ал. 1 от Закона, по силата на която за да се произнесе по същество на искането, областният управител изисква от правоимащите лица представяне на писмени доказателства за твърденията си. При липсата на такива писмени доказателства и по силата на ал. 2 на същия текст той е длъжен и служебно да изиска произнасяне на централната комисия по чл. 4, ал. 3 от Закона.

В настоящия случай не са събирани доказателства относно репресираното лице, времетраенето или характера на репресията, поради което областният управител е допуснал нарушение, в т.ч. и като и не е сезирал централната комисия по чл. 4 от ЗПГРРЛ, която да разгледа случая и да се произнесе, дали са налице или не доказателства както за изключване, така и за недопускане да завърши образованието си, което по същество съставлява решение, признаващо липсата на незаконна репресия по смисъла на чл. 11 от наредбата.

За да постанови този резултат административният орган не е изпълнил задълженията си по чл. 10, ал. 2 и чл. 5, ал. 2 от ЗПГРРЛ, както и тези по чл. 35 и чл. 36 от АПК относно събирането и проверката на доказателствата във връзка с отправеното от заявителя - жалбоподател искане за изплащане на обезщетение. Административният орган е проявил бездействие като не е събрал всички относими и необходими по случая доказателства.

При подаване на искането за изплащане на еднократно обезщетение Р. С. е посочил в част четвърта – официален документ за незаконна репресия заповед № 154/14.05.1992 г. на Министъра на отбраната на Република България. В цитираната заповед като съдържание е посочено: „Относно повишаване в първо офицерско звание по запаса на завършили 68-ми випуск на В. „В. Л.” и уволнени по политически причини”.

Съдът констатира, че има официално публикувана история на училището, относно 68-ми випуск, определен като последния „царски” випуск, в която е записано, че: „През 1946г. по нареждане лично на Г. Д. е извършена пълна чистка на войската – хиляди „царски” офицери са уволнени от служба, много са арестувани и хвърлени по затворите. По политически причини са изключени от училището и много от неговите възпитаници. Чистката не пощадва и 68-ми випуск – 17 от току-що произведените юнкери са изключени като политически неблагонадеждни – момчета на по 19 години остават на улицата унижени, в безпътица, без шанс да си намерят работа. Тяхната съдба е дори по-тежка от тази на по-възрастните им съученици, защото не могат да ползват облекченията на участници във войната и шансовете им да следват в университета са нулеви. Останалите в училището завършват през 1948г. – вече като офицери на Народната Република (провъзгласена след н.нар „референдум” от 9.9.1946). Випускът е наречен 68-ми „Димитровски” випуск на Народното военно училище „В. Л.”...”.

Противно на служебното начало в процеса административният орган е проявил процесуално бездействие по отношение на посочените фактите в тази заповед, които е следвало да бъдат установени, предвид липсата на писмени доказателства относно вида, характера или продължителността на репресията. Липсват изискани от Министерство на отбраната доказателства относно уволнението на посочените в заповедта лица, сред които е и Р. А. С., по какви политически причини е станало и какви са били последствията за тези лица. От тази заповед е видно, че лицата са повишени в първо офицерско звание „лейтенант” по запаса, завършили 68-ми випуск

на В. „В.Л.” през 1948 г. и уволнени по политически причини. Не е изяснен статута на училището и какви са политическите причини довели до уволнение на лицата от 68-ми випуск и дали може да се направи извод, че тези лица могат да се причислят към изключените студенти и ученици, които не са допуснати да завършат образованието си.

Административният орган в мотивите на обжалвания акт изобщо не е коментирал представеното от Р. С. доказателство.

Предвид горното, съдът намира, че цялата административна процедура по постановяване на оспорената заповед е опорочена. Допуснатите съществени процесуални нарушения обуславят и материалната незаконосъобразност на оспорената заповед.

По изложените съображения и на основание чл. 173, ал.2 АПК оспореният административен акт следва да бъде отменен, а преписката – върната на административния орган за произнасяне по искането на Р. А. С.. При това административният орган следва да укаже на жалбоподателя в подходящ срок да отстрани недостатъците на искането си, като посочи точно и в съответствие с наличните доказателства основанията, на което иска да му се заплати обезщетение.

По делото не са поискани разноси от страна на жалбоподателя, поради което независимо от изхода на спора, съдът не дължи произнасяне по този въпрос.

Воден от горното и на основание чл. 172 ал. 2 от АПК съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалбата на Р. А. С. от [населено място], [улица] Заповед № РЛ-149/11.10.2012 г. на Областния управител на Област С., с която е отказано да бъде удовлетворено искането му за еднократно обезщетение по реда на чл.2, ал.1, т.7 във вр. с чл. 5, ал. 4 от Закона за политическа и гражданска реабилитация на репресираните лица /ЗПГРРЛ/ като неправилна и незаконосъобразна.

ВРЪЩА преписката на административния орган за ново произнасяне при спазване на дадените в мотивите на решението указания.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ с касационна жалба, в четиринадесет дневен срок от получаване на съобщенията до страните, че е постановено.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: